

İnşirah surəsi Məkkədə enmiş və 8 ayədir. Bu surə Hz. Peyğəmbərin (s.ə.s) Allah qatındakı uca məqam və mövqeyindən bəhs edir.

Allahın qulu və rəsulu Muəmmədə (s.ə.s) verdiyi bir çox neməti dilə gətirir. Bunlar qəlbini iman ilə rahatlatması, hikmət və bilik ilə işıqlandırması və günahlardan təmiz tutması ilə olmuşdur. Bütün bunlar kafirlərdən görmüş olduğu əziyyətlərə qarşı Peyğəmbəri (s.ə.s) təsəlli etmək və Allahın lütf etdiyi nurlarla mübarək könlünü xoş tutmaq məqsədilə zikr olunmuşdur: **"(Ya Peyğəmbər!) Məgər Biz (haqqı bilmək, elm və hikmət dərsi almaq üçün) sənənin köksünü (qəlbini) açıb genişləndirdikmi?! (Allahın öz lütfü ilə köksünü açıb genişləndirdiyi kimsənin qəlbini Şeytan və şübhəyə sala bilməz. O, qüdsiyyət kəsb edə, və hər şeyi bulub etməyi layiq olar!) Ağır yükünü sənənin götürmədikmi?! (Sənənin peyğəmbərlik yükünü yüngülləşdirmədikmi?! (Elə bir yük ki) sənənin belini bükürdü".**
(1-3)

Hz.Ənəsdən (r.a) rəvayət edildiyinə görə, Hz. Peyğəmbər (s.ə.s) uşaqlarla oynayarkən Cəbrayıl (ə.s) gəlmiş və onu yerə uzatmışdı. Sonra sinəsini yarıb, ürəyini çıxartmış, ondan bir ət parçası çıxartmış və: Bu, şeytanın sənədəki payıdır. Sonra qəlbini, qızıl bir ləyən içində Zənzəm suyu ilə yumuşdu. Daha sonra onu yenidən yerinə qoymuşdu. Uşaqlar qaçaraq süd anasının yanına getdilər və Muəmmədin öldürüldüyünü dedilər. Sonra azyaşlı Muəmməd rəngi saralmış halda evə gəldi. (Müslim, Kitabul-İman, 261). Ənəs (r.a): "Mən Rəsulullahın (s.ə.s) sinəsində tikiş izini gördüm",- demişdir.

Surədə Peyğəmbərin (s.ə.s) dünya və axirətdəki mövqeyinin yüksəldiyi, mövqeyinin ucaldıldığı və adının Allahın adıyla birlikdə zikr edildiyindən bəhs edilir: **"Sənənin ad-sanını (şan-şöhrətini) ucaltmadıqmı?! (Yerdə, göydə sənənin söhbət gedər; xütbələrdə adın çəkilsin!)"** (4) Hədisdə belə buyurulmuşdur: Cəbrayıl (ə.s) gəlib mənə dedi ki: Ey Muəmməd! Rəbbin deyir ki: "Bilirsənmi, sənənin zikrini necə ucaltmışam?" Mən də: "Allah daha yaxşı bilir" dedim. Allah buyurdu ki: "Mən zikr edildikdə sən də mənimlə birlikdə zikr edilsən" (Müxtəsəri-İbn Kəsir, 3/652) Uca Allah Peyğəmbərin (s.ə.s) adını kəlməyi-şəhadətdə, azanda, iqamədə, təşəhhüddə, xütbələrdə və Quranda bir çox yerdə öz adıyla birlikdə zikr etdi. Peyğəmbərlər və ümmətlərindən ona iman etmələrini istədi.

Allah (c.c) bu surə vasitəsilə Məkkədə yalanlayıcı kafirlərdən gələn əziyyət və çətinliklərə möminlərlə birlikdə dözən Hz. Peyğəmbərə (s.ə.s) təsəlli verir. Əmin-amanlığın və düşməne qarşı zəfərin yaxın olduğunu bildirərək Peyğəmbəri təskinləşdirir: **"Şübhə siz ki, hər**

Çətinlikdən sonra bir asanlıq gəlir! (Asanlıq yalnız çətinlikdən hasil olar!) Həqiqətən, hər çətinlikdən sonra bir asanlıq gəlir! (Buna görə də çətinlikdən sərbəllənmək üçün dözmək lazımdır!)"
(5-6)

Surə Hz. Peyğəmbərə (s.ə.s) peyğəmbərlik vəzifəsini təbliğ edib bitirdikdən sonra özünü Allaha ibadətə vermə vəzifəsini xatırladaraq sona çatır. Özünü Allah üçün ibadətə verməsi Allahın ona lütf etdiyi o uca nemətlərin müqabilində şükür etməsi üçündür: **"(Ya Peyğəmbər!) Elə ki (risaləti təbliğ etməkdən və ya dünya işlərindən) azad oldun, qalx (dua et)! (Axirət üçün çalış-vuruş!) Və ancaq Rəbbinə yalvar! (Üzünü Allaha çevirib yalnız Onun köməyində bel bağla, Ona tərəf yönəl)"**